

LATVIJAS LAUKU UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS PROCESI UN IESPĒJAS ZINĀŠANU EKONOMIKAS KONTEKSTĀ (Iestrādes empīriskajā pētījumā)

MBA VIKTORIJA ZAĻŪKSNE
prof. Dr. habil. oec. BAIBA RIVŽA

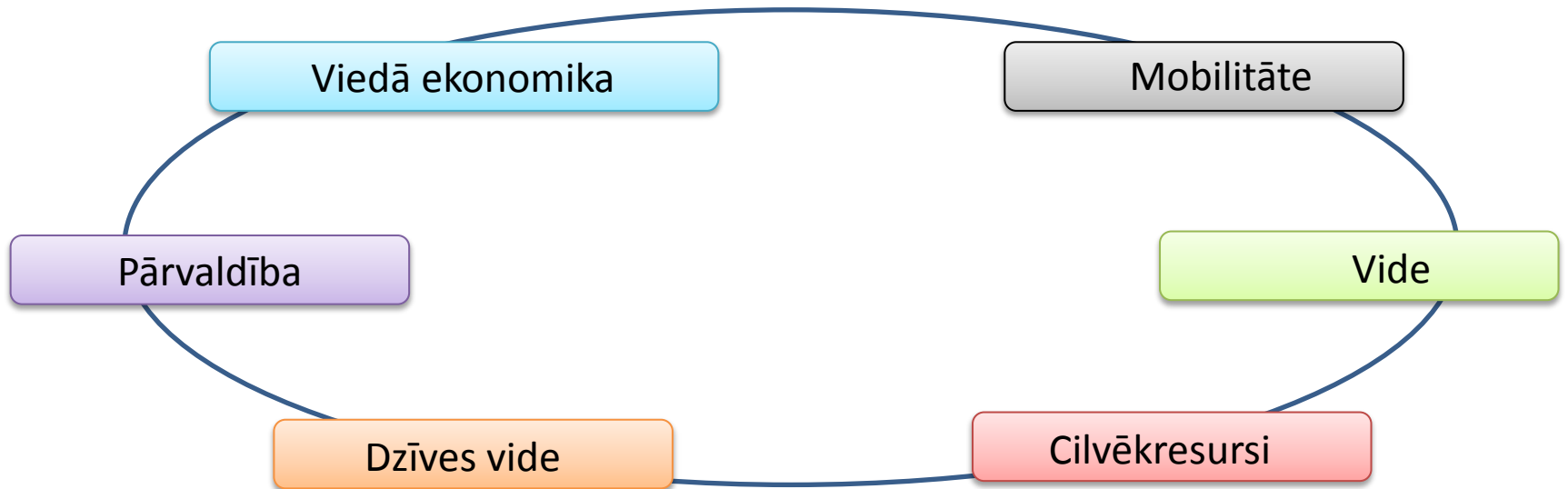
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Vienošanās Nr. | 2009/0180/1DP/1.1.2.1.2/09/IPIA/VIAA/017

Atbalstīts no ECOSOC Valsts pētījumu
programmas 5.2. LV.

2014. gada 9. decembrī₁

Viedās pilsētas raksturojošie parametri

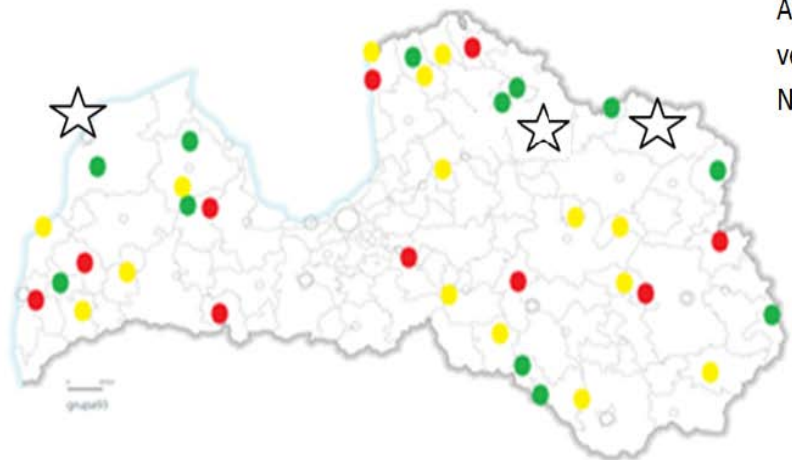
Avots: Smart cities Ranking of European medium-sized cities (Final report, October 2007).

<p style="text-align: center;">Viedā ekonomika (Konkurētspēja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inovāciju gars; • Uzņēmējdarbība; • Ekonomikas tēls un ievērojami zīmoli; • Produktivitāte; • Darba tirgus elastība; • Starptautiskās investīcijas. 	<p style="text-align: center;">Cilvēkresursi (Sociālais kapitāls un cilvēkkapitāls)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju profesionālā kvalifikācija; • Mūžizglītības pieejamība; • Sociālā un etniskā dažādība; • Fleksibilitāte; • Radošums; • Kosmopolītisms; • Līdzdalība sabiedriskajā dzīvē.
<p style="text-align: center;">Pārvaldība (Līdzdalība)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Līdzdalība lēmumu pieņemšanā; • Publiskie un sociālie pakalpojumi; • Caurskatāms lēmumu pieņemšanas process; • Politiskās stratēģijas un perspektīvas. 	<p style="text-align: center;">Mobilitāte (Transports un sakari)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vietējā sasniedzamība; • Starptautiskā sasniedzamība; • Informācijas komunikācijas tehnoloģiju pieejamība; • Ilgtspējīgas, inovatīvas un saudzējošas transporta sistēmas.
<p style="text-align: center;">Vide (Dabas resursi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dabas apstākļu pievilcība; • Piesārnojums; • Vides aizsardzība; • Ilgtspējīga resursu pārvaldība. 	<p style="text-align: center;">Dzīves vide (Dzīves kvalitāte)</p> <p>Kultūras iestādes;</p> <p>Veselības apstākļi;</p> <p>Individuālā drošība;</p> <p>Mājokļu kvalitāte;</p> <p>Izglītības iestādes;</p> <p>Pievilcības tūristiem sociālā kohēzija.</p>

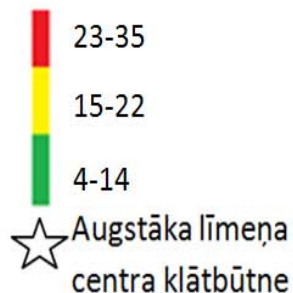

Ekonomika

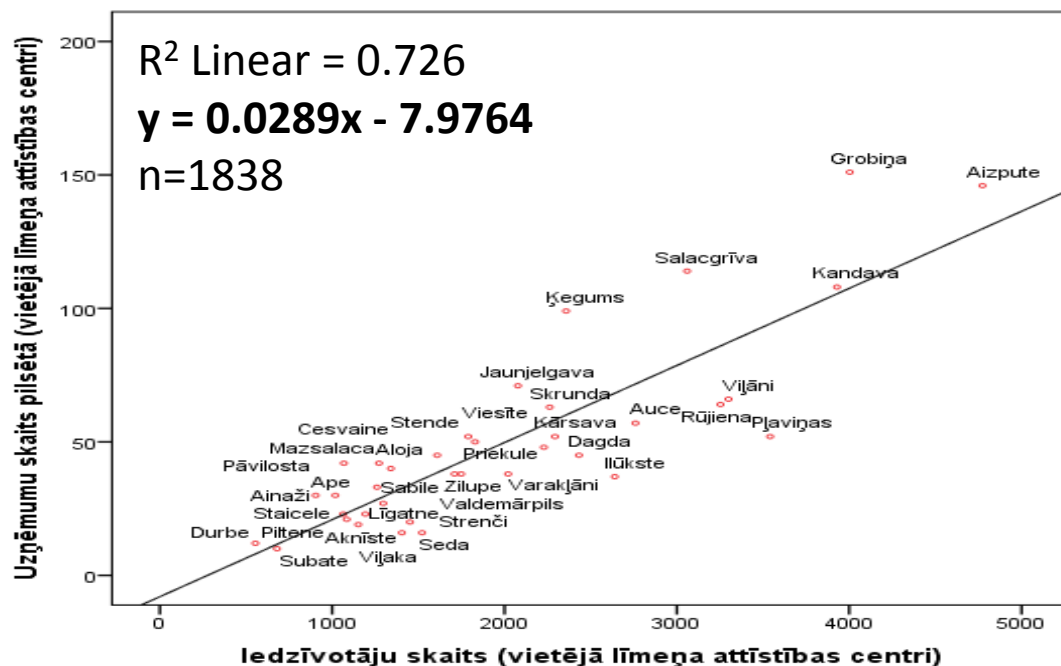

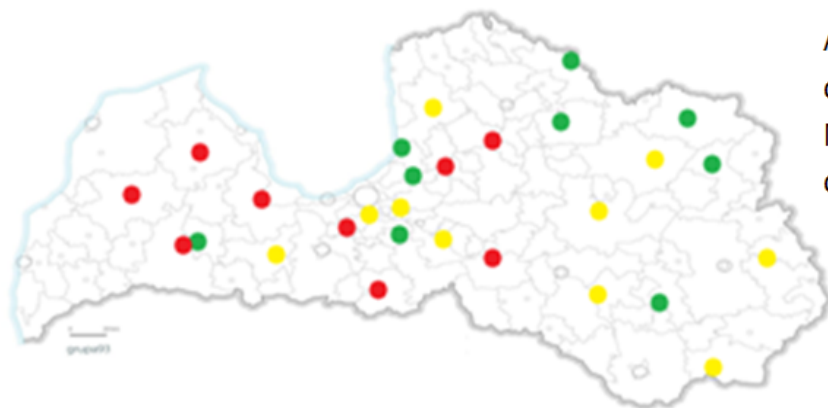
Atšķirīgo saimnieciskās darbības
veidu skaits
NACE 2. red., klašu detalizācijā.

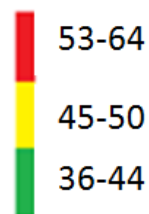
**Novada nozīmes
attīstības centru izkliede
Latvijas teritorijā pēc
tajos pārstāvēto dažādo
saimnieciskās darbības
veidu skaita NACE 2. red.
klašu detalizācijā, 2010
gadā.**

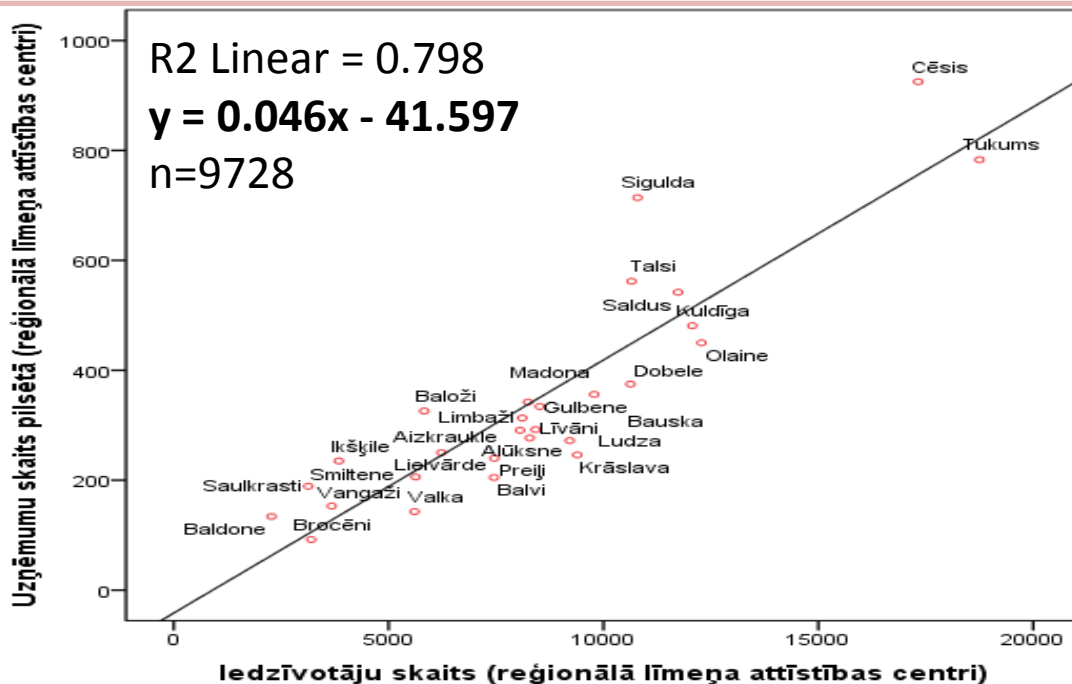
**Izkliedes diagramma par
sakarību starp Latvijas novadu
nozīmes attīstības centru
iedzīvotāju skaitu un
uzņēmumu skaitu (uzņ. sk.
simtos uzņ., iedz. sk. tūkst.
iedz.) 2010. gadā, regresijas
taisne, regresijas vienādojums.**

Atšķirīgo saimnieciskās darbības veidu skaits NACE 2. red., klašu detalizācijā.

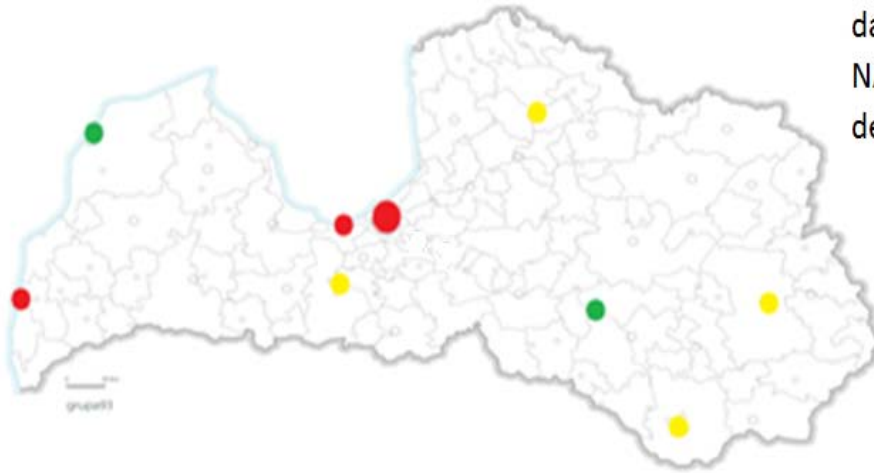

Reģionālās un novadu nozīmes attīstības centru izkliede Latvijas teritorijā pēc tajos pārstāvēto dažādo saimnieciskās darbības veidu skaita NACE 2. red. klašu detalizācijā, 2010. gadā.

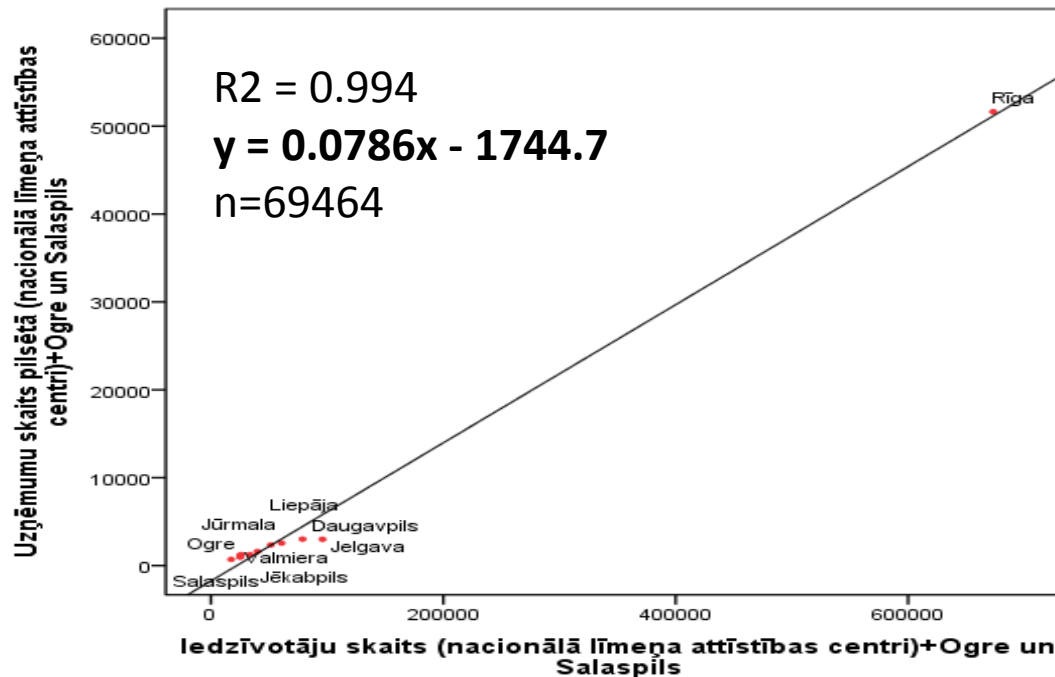

Izkliedes diagramma par sakarību starp Latvijas reģionālās un novadu nozīmes attīstības centru iedzīvotāju skaitu un uzņēmumu skaitu (uzņ. sk. simtos uzņ., iedz. sk. tūkst. iedz.) 2010. gadā, regresijas taisne, regresijas vienādojums.

Atšķirīgo saimnieciskās darbības veidu skaits NACE 2. red., klašu detalizācijā.

Nacionālās nozīmes attīstības centru izkliede Latvijas teritorijā pēc tajos pārstāvēto dažādo saimnieciskās darbības veidu skaita NACE 2. red. klašu detalizācijā, 2010 gadā.

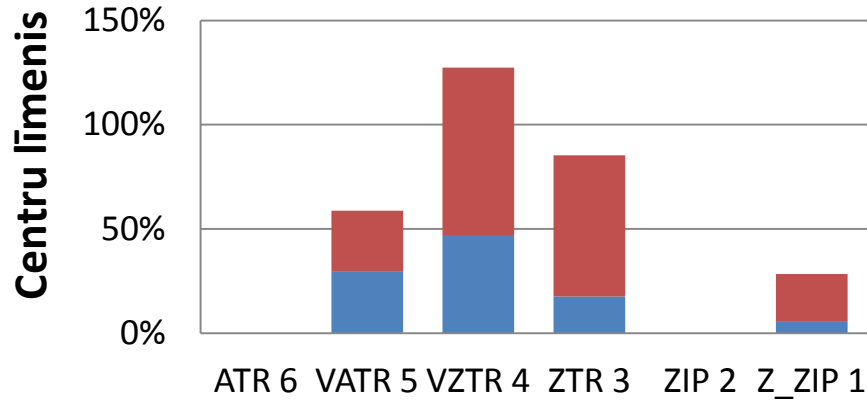

Izkliedes diagramma par sakarību starp Latvijas nacionālās nozīmes attīstības centru (+ Ogre, Salaspils) iedzīvotāju skaitu un uzņēmumu skaitu (uzņ. sk. simtos uzņ., iedz. sk. tūkst. iedz.) 2010. gadā, regresijas taisne, regresijas vienādojums.

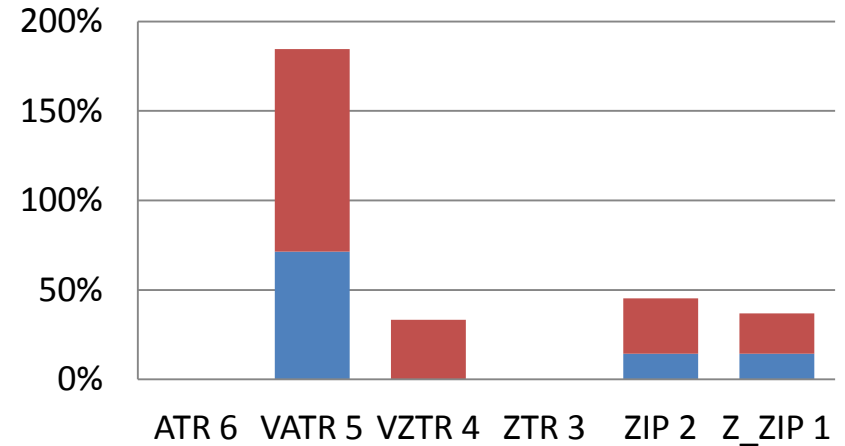
Saimnieciskās darbības veidu (NACE 2. red.) iedalījums pēc to tehnoloģiskās intensitātes EUROSTAT metodoloģijā

Apzīmējums	Atšifrējums
ATR 6	AUGSTO TEHNOLOĢIJU RAŽOŠANA
VATR 5	VIDĒJI AUGSTO TEHNOLOĢIJU RAŽOŠANA
VZTR 4	VIDĒJI ZEMO TEHNOLOĢIJU RAŽOŠANA
ZTR 3	ZEMO TEHNOLOĢIJU RAŽOŠANA
ZIP 2	ZINĀŠANU IETILPĪGIE PAKALPOJUMI
Z_ZIP 1	MAZĀK ZINĀŠANU IETILPĪGIE PAKALPOJUMI

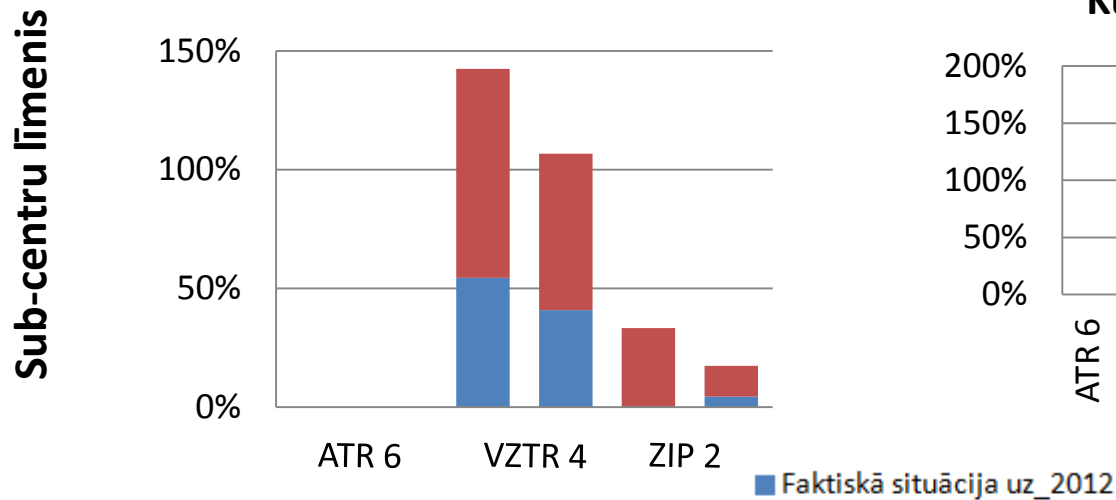
Liepāja

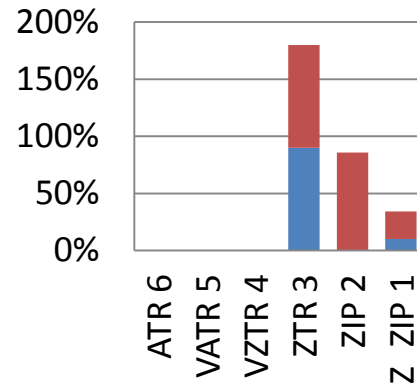
Ventspils

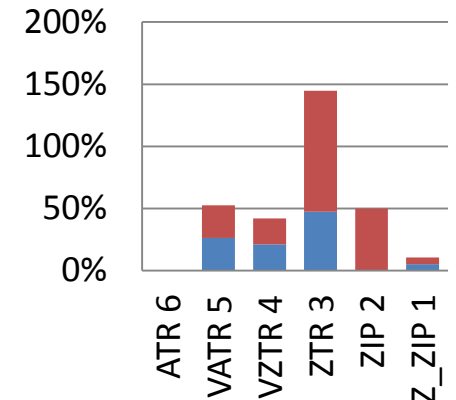
Saldus

Kuldīga

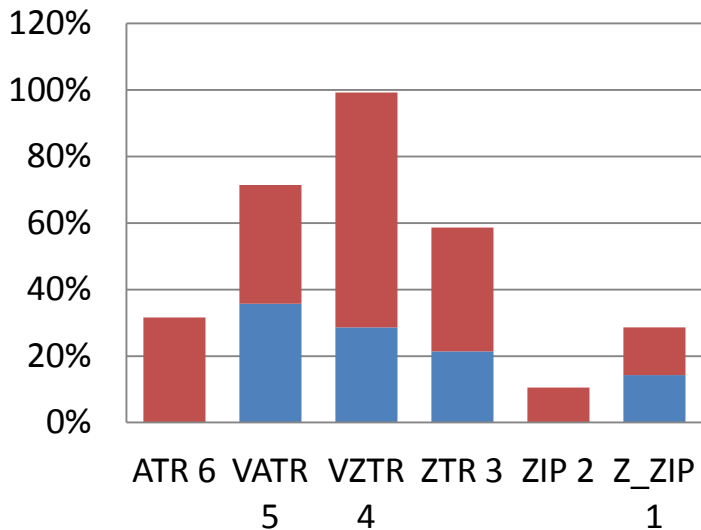
Talsi

Attīstības potenciāls

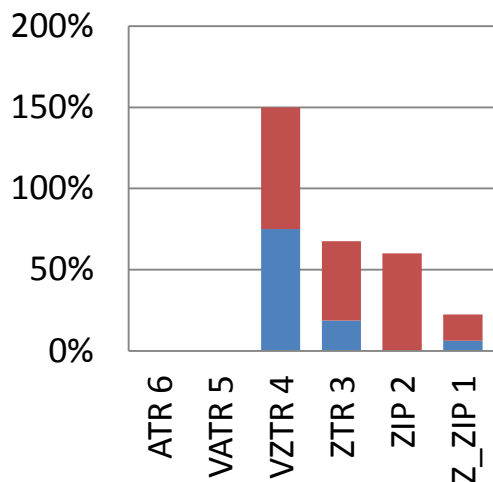
Centru līmenis

Rīga

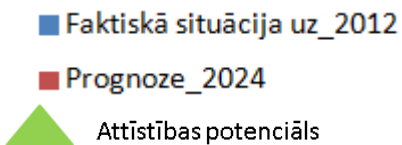
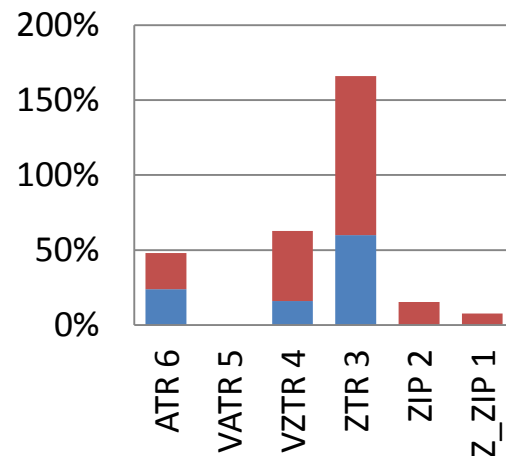

Sub-centru līmenis

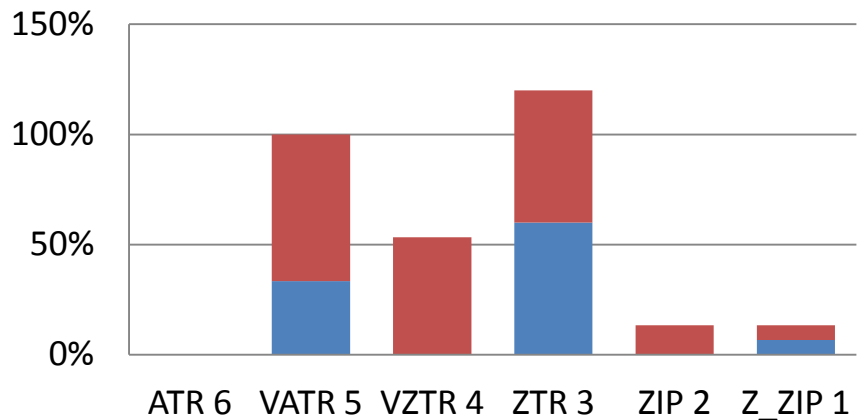
Tukums

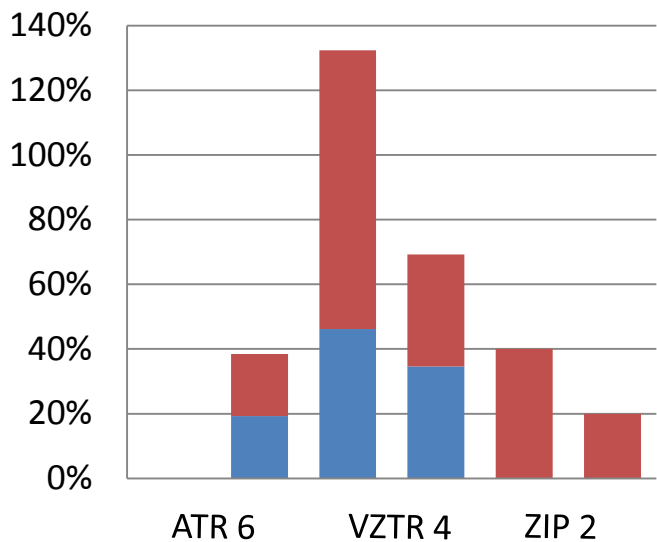
Ogre

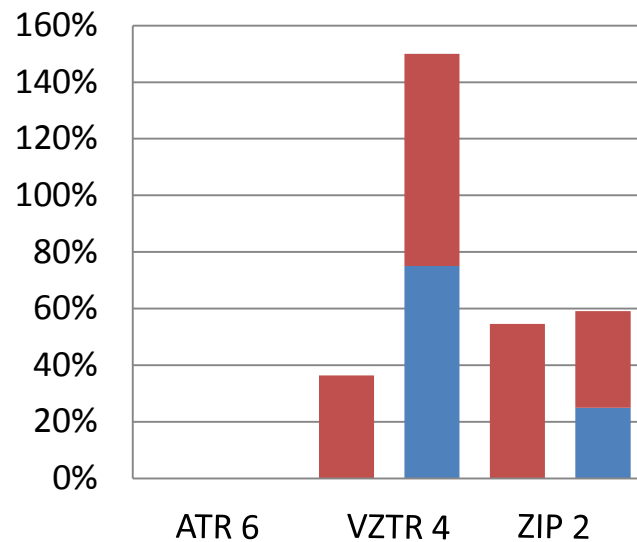
Jelgava

Dobele

Bauska

■ Faktiskā situācija uz_2012

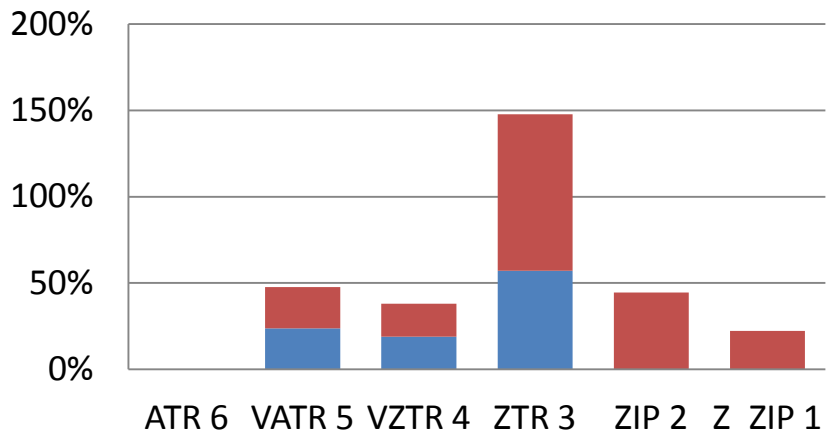
■ Prognoze_2024

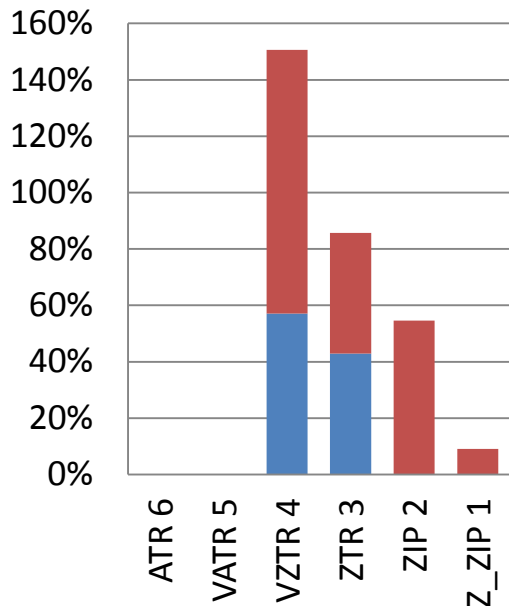
▲ Attīstības potenciāls

Centru līmenis

Valmiera

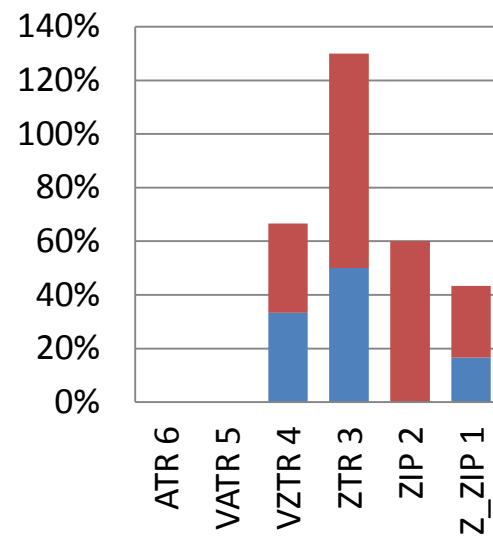
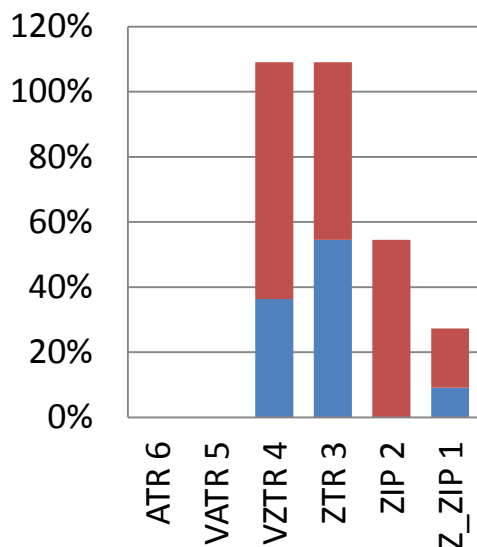
Valka

Konkurējoši sub -centri

Cēsis

Limbaži

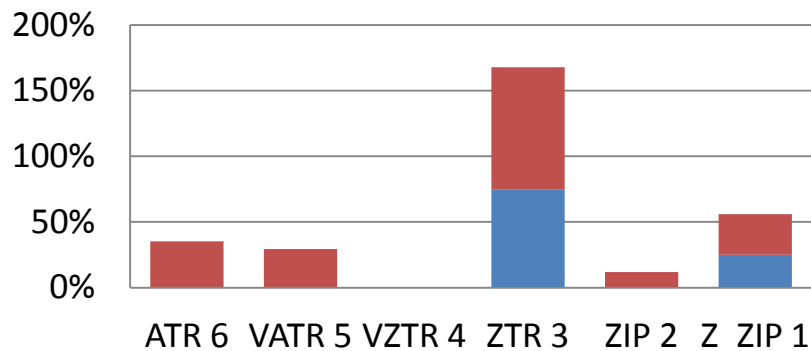

Faktiskā situācija uz_2012

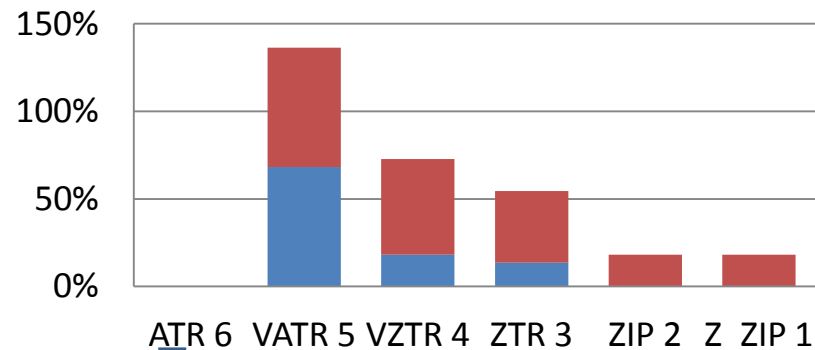
Prognoze_2024

Attīstības potenciāls

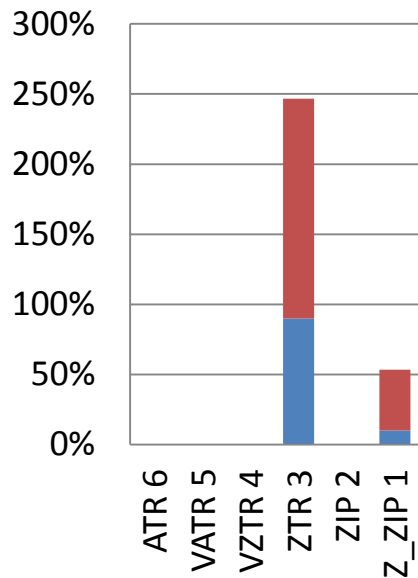
Rēzekne

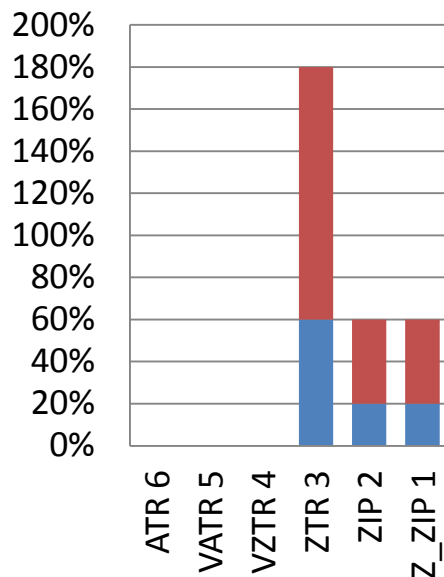
Daugavpils

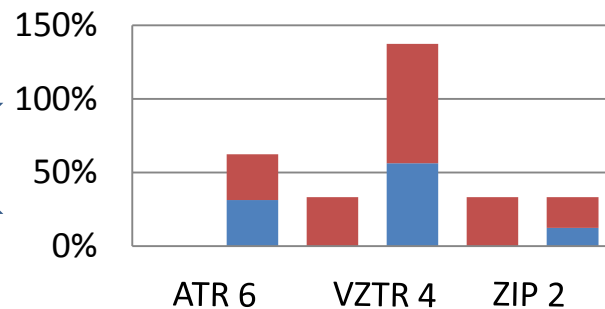
Preiļi

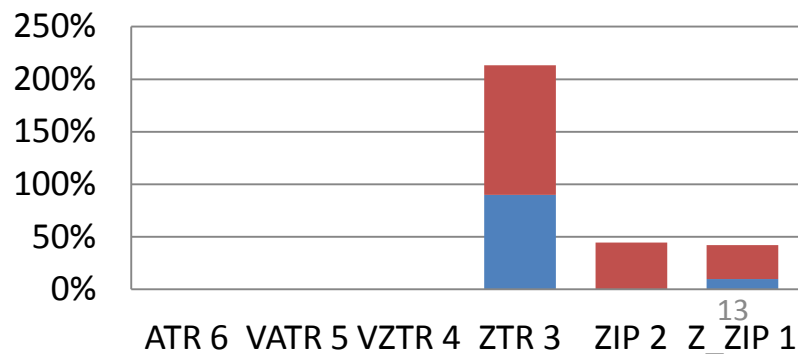
Ludza

Krāslava

Jēkabpils

Konkurējoši centri

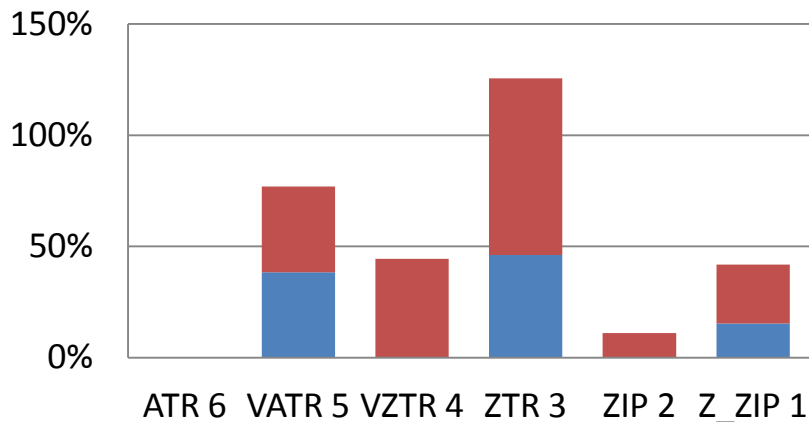
Attīstības potenciāls

■ Faktiskā situācija uz_2012

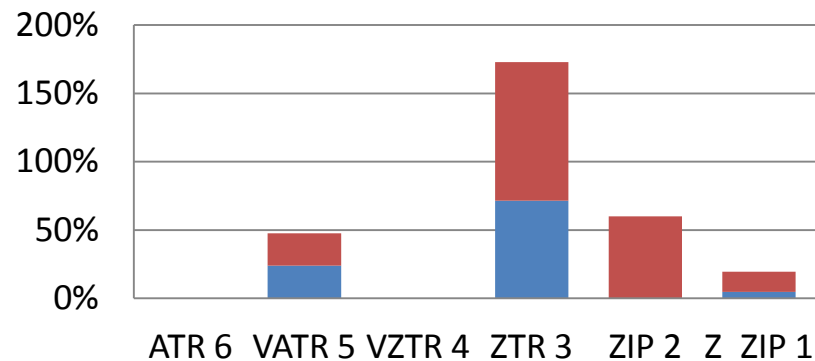
■ Prognoze_2024

Pilsētu grupa Latgales un Vidzemes robežteritorijās bez izteikta centra

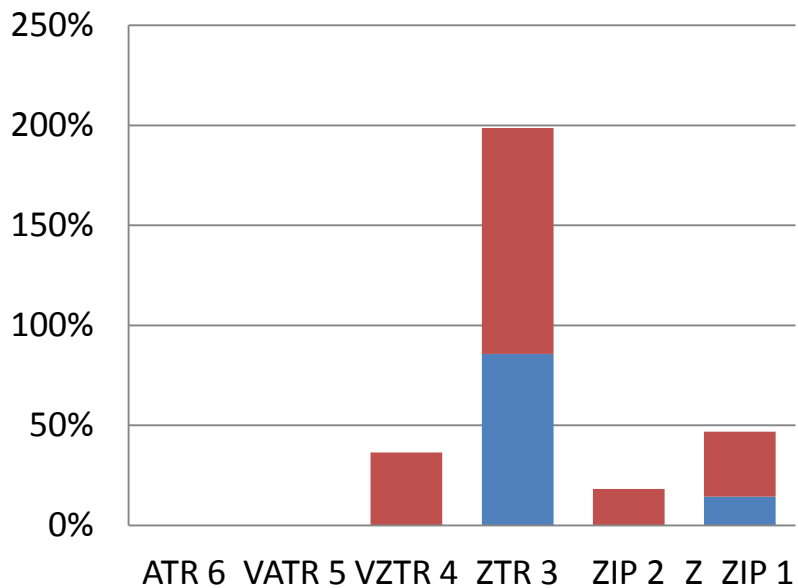
Balvi

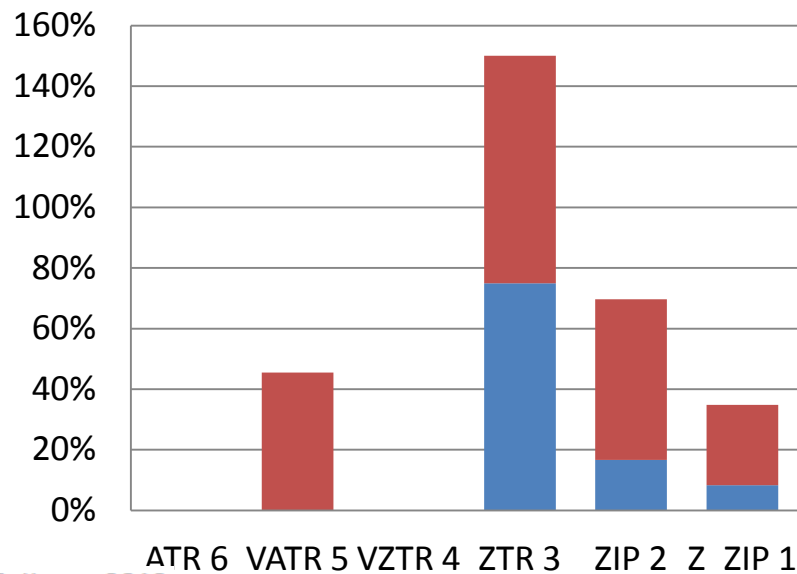
Madona

Alūksne

Gulbene

■ Faktiskā situācija uz_2012

■ Prognoze_2024

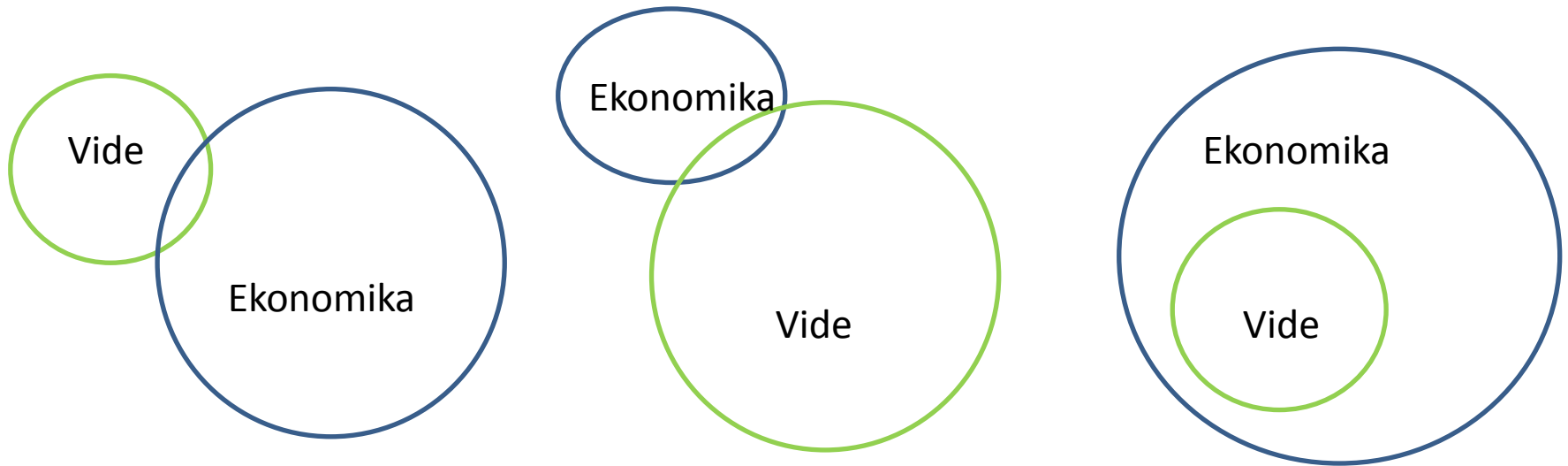

▲ Attīstības potenciāls

Vide

Avots: Dimants, Astāja...u.c., 2010

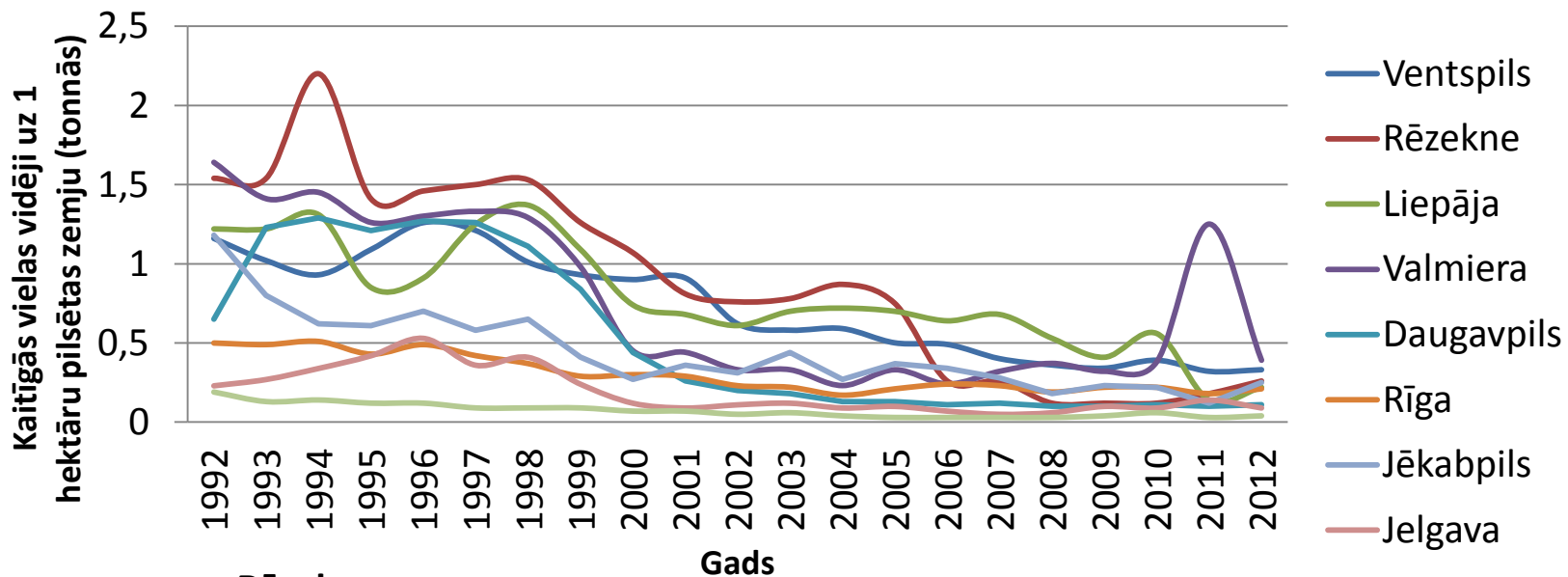
Nozares, kas rada lielāko gaisa piesārņojumu:

1. koksnes un papīra izstrādājumu ražošana;
2. ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana;
3. gumijas un plastmasas izstrādājumu un citu nemetālisku minerālizstrādājumu ražošana;
4. metālu un gatavo metālizstrādājumu ražošana izņemot mehānismus un iekārtas;
5. sauszemes un cauruļvadu transports, uzglabāšanas un transporta palīgdarbības.

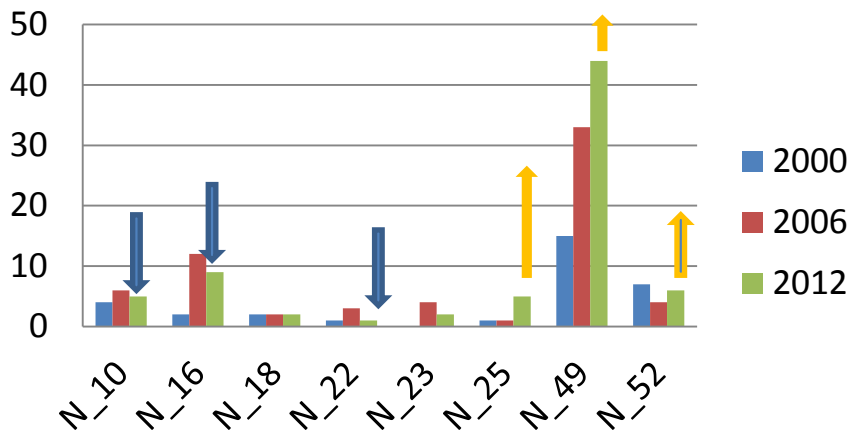
Nozaru pienesums valsts IKP

2013. gada IV cet. faktiskajās cenās -
29%
 2012. gada IV cet. faktiskajās cenās
30%
 2011. gada IV cet. faktiskajās cenās
31%

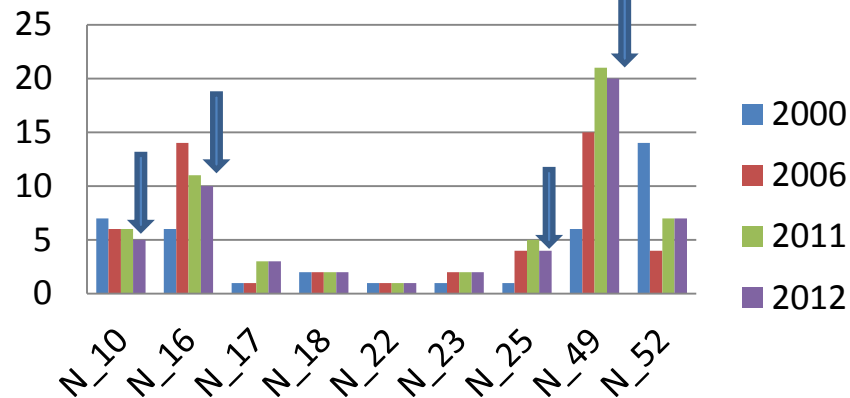
Avots: autores veidots pēc CSP datiem

Rēzekne

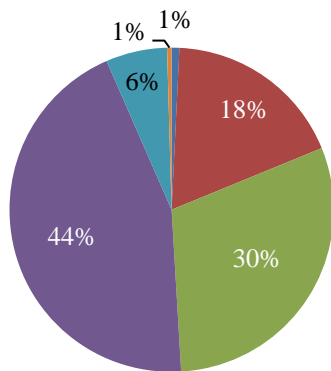
Valmiera

N_10 PĀRTIKAS PRODUKTU RAŽOŠANA, N_16 KOKSNES, KOKA UN KORĶA IZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA, IZŅEMOT MĒBELES; SALMU UN PĪTO IZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA, N_17 PAPIĀRA UN PAPIĀRA IZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA, N_18 POLIGRĀFIJA UN IERAKSTU REPRODUCĒŠANA, N_22 GUMIJAS UN PLASTMASAS IZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA, N_23 NEMETĀLISKO MINERĀLU IZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA, N_25 GATAVO METĀLIZSTRĀDĀJUMU RAŽOŠANA, IZŅEMOT MAŠĪNAS UN IEKĀRTAS, N_49 SAUSZEMES TRANSPORTS UN CAURUĻVADU TRANSPORTS, N_52 UZGLABĀŠANAS UN TRANSPORTA PALĪGDARBĪBAS.

MOBILITĀTE

↑ RĪGA

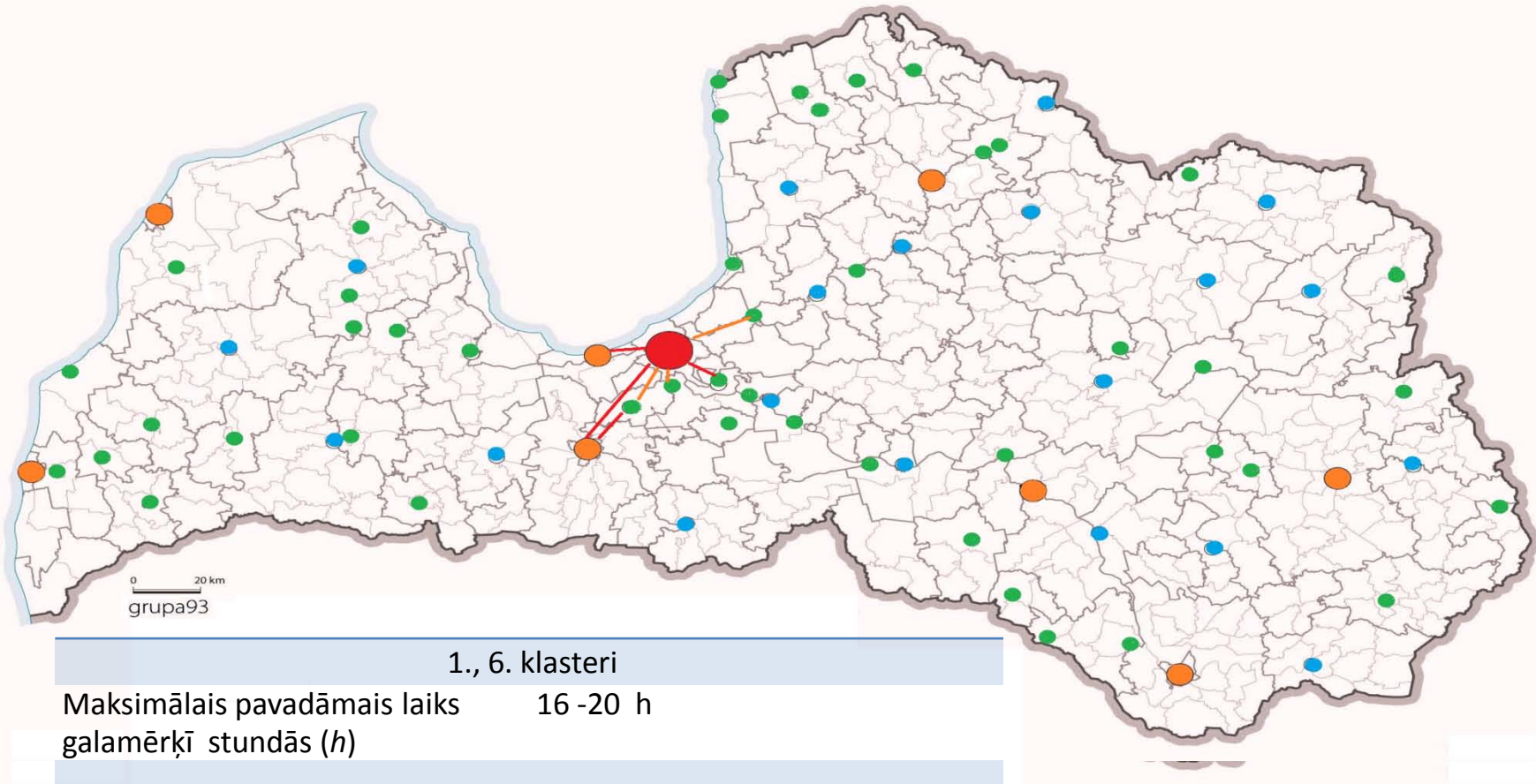
Avots: autores aprēķini pēc autores izveidotas datubāzes datiem par pasažieru starppilsētu pārvadājumiem ar vilcieniem un autobusiem Latvijā, 2012. gada aprīlī, (n=899)

Sabiedriskā transporta ikdienas plūsmu sadalījums klasteros Latvijā 2012. gadā.

■ 1. klasteris ■ 2. klasteris ■ 3. klasteris ■ 4. klasteris ■ 5. klasteris ■ 6. klasteris

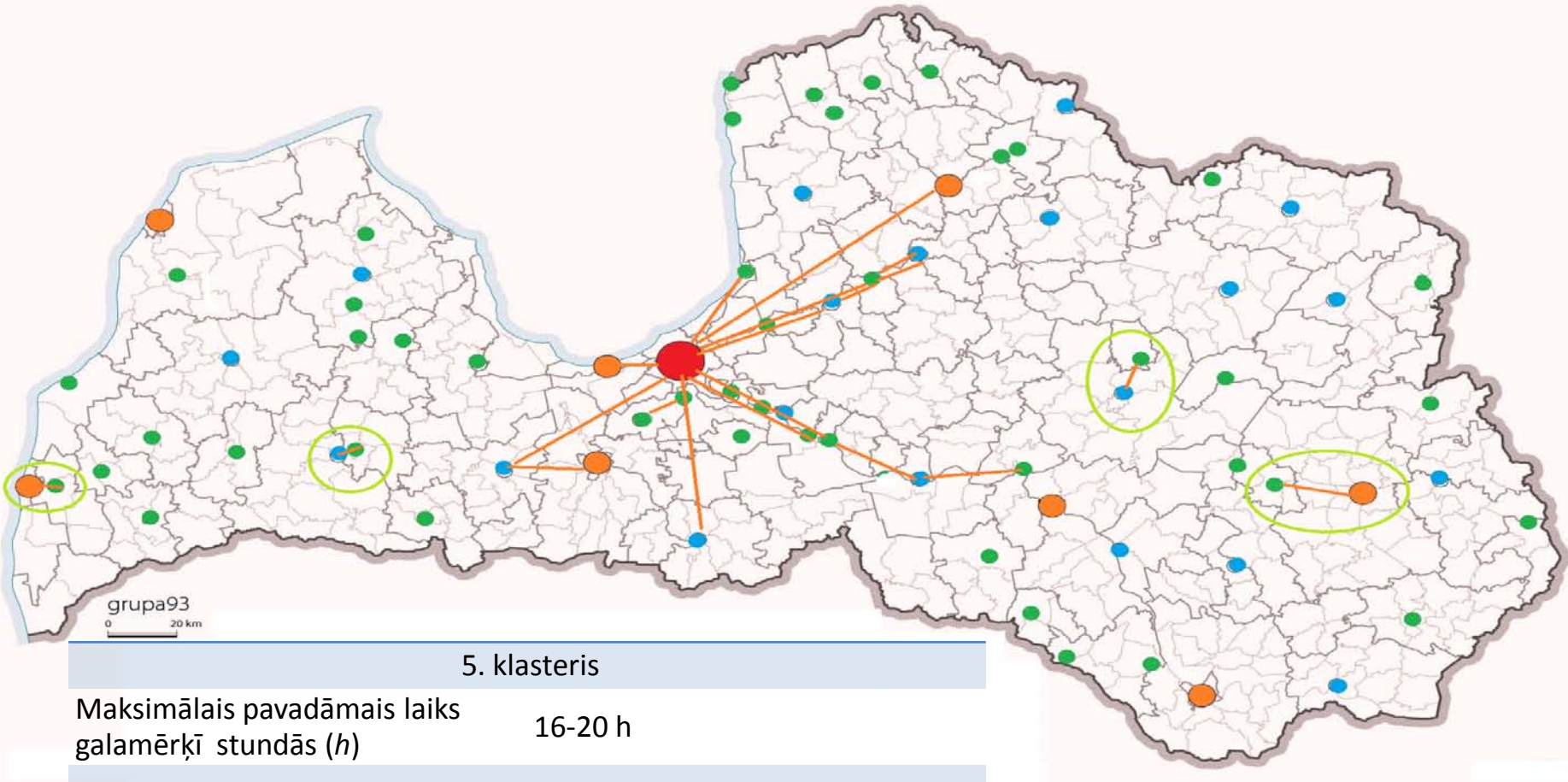
Dispersiju analīzes rezultāti klasteru analīzes par iedzīvotāju ikdienas starppilsētu transporta nodrošinājumu Latvijā 2012. gadā ietvaros iekļautajiem mainīgajiem

Mainīgie	Klasteris		Kļūda		F	Sig.
	Mean Square	df	Mean Square	df		
Galamērķī pavadāmā laika ilguma kategorija	222.658	5	0.360	893	617.757	0.000
Transporta izmaksas turp un atpakaļ braucienam	71.475	5	1.899	893	37.633	0.000
Iespēja ierasties galamērķī līdz 8.30	16.825	5	0.157	893	107.102	0.000
Pasažieru plūsmas intensitātes kategorija	195.085	5	0.211	893	925.365	0.000
Sākumpunkta pilsētas kategorija	6.408	5	0.901	893	7.112	0.000
Galapunkta pilsētas kategorija	5.075	5	0.878	893	5.782	0.000
Maksimālais iespējamais pavadīto stundu skaits galamērķī	4405.787	5	6.358	893	692.971	0.000
Reisu skaits diennaktī	18852.721	5	8.717	893	2162.657	0.000

	1., 6. klasteri
Maksimālais pavadāmais laiks galamērķī stundās (h)	16 -20 h
Transporta izmaksas (vidēji/LVL)	1,13 LVL
Iespēja ierasties galamērķī līdz 8.30	JĀ
Pārvadājumu intensitāte	AUGSTA INTENSITĀTE

Sabiedriskā transporta ikdienas plūsma starp Latvijas pilsētām pirmā un sestā klastera ietvaros, 2012. gadā (n=899).

5. klasteris

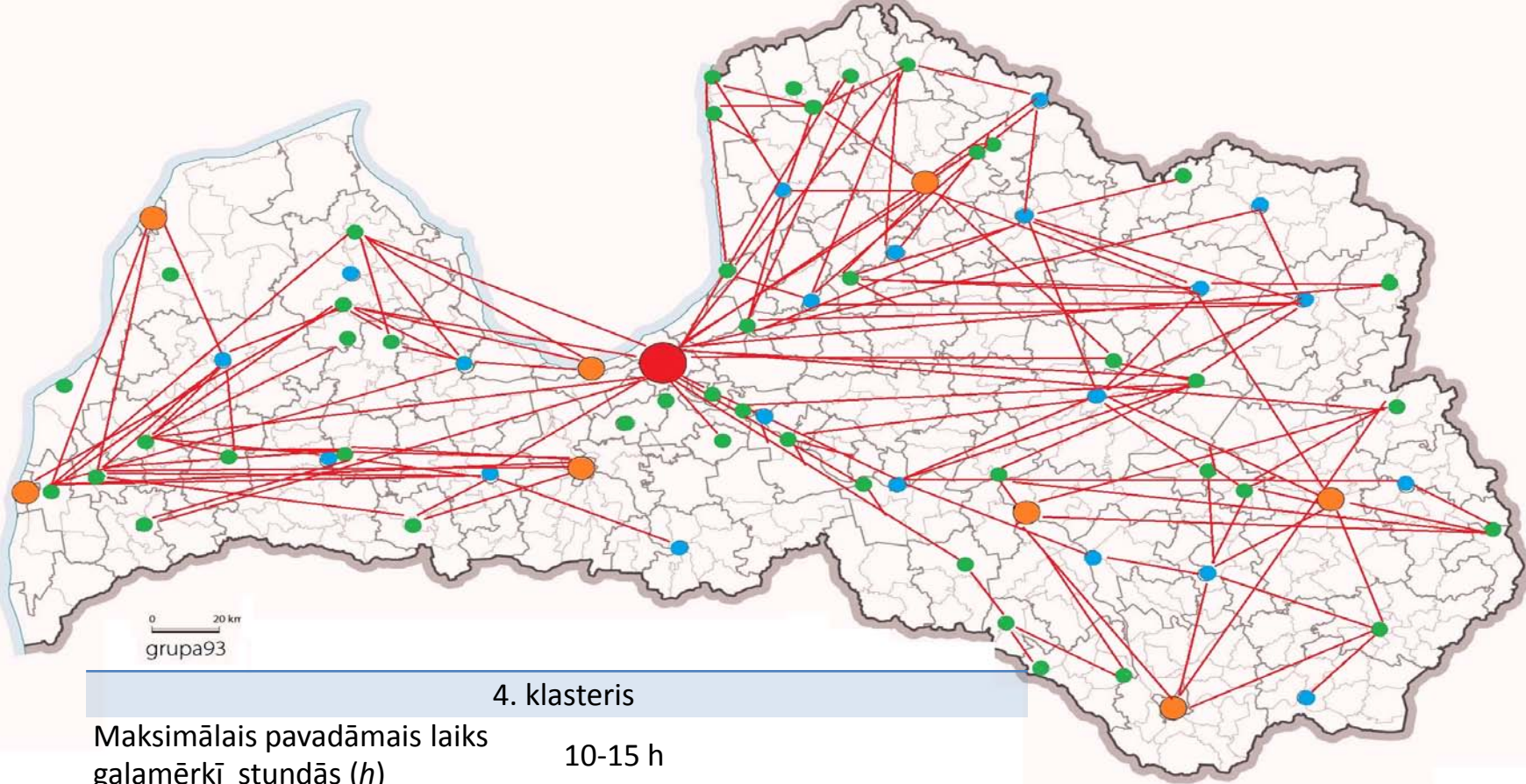
Maksimālais pavadāmais laiks
galamērķī stundās (h) 16-20 h

Transporta izmaksas(vidēji/LVL) 1,33

Iespēja ierasties galamērķī līdz
8.30 JĀ

Pārvadājumu intensitāte Augstāka par vidējo

Sabiedriskā transporta ikdienas plūsma starp Latvijas pilsētām, piektā klastera ietvaros, 2012. gadā (n=899).

4. klasteris

Maksimālais pavadāmais laiks
galamērķī stundās (h) 10-15 h

Transporta izmaksas(vidēji/LVL) 3,01 LVL

Iespēja ierasties galamērķī līdz
8.30 JĀ

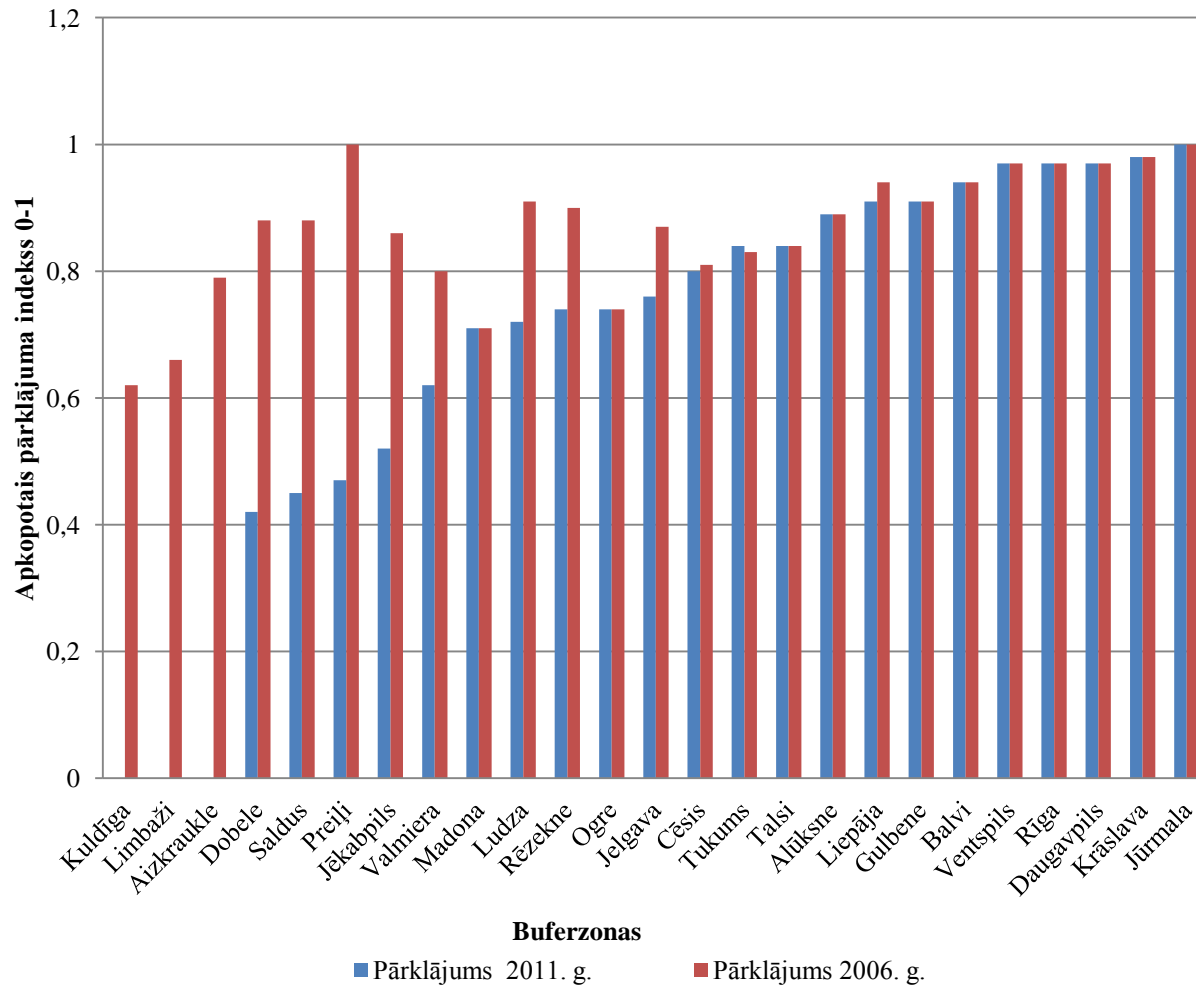
Pārvadājumu intensitāte VĀJA INTENSITĀTE

Sabiedriskā transporta ikdienas plūsma starp Latvijas pilsētām, ceturtnā klastera ietvaros, 2012. gadā (n=899).

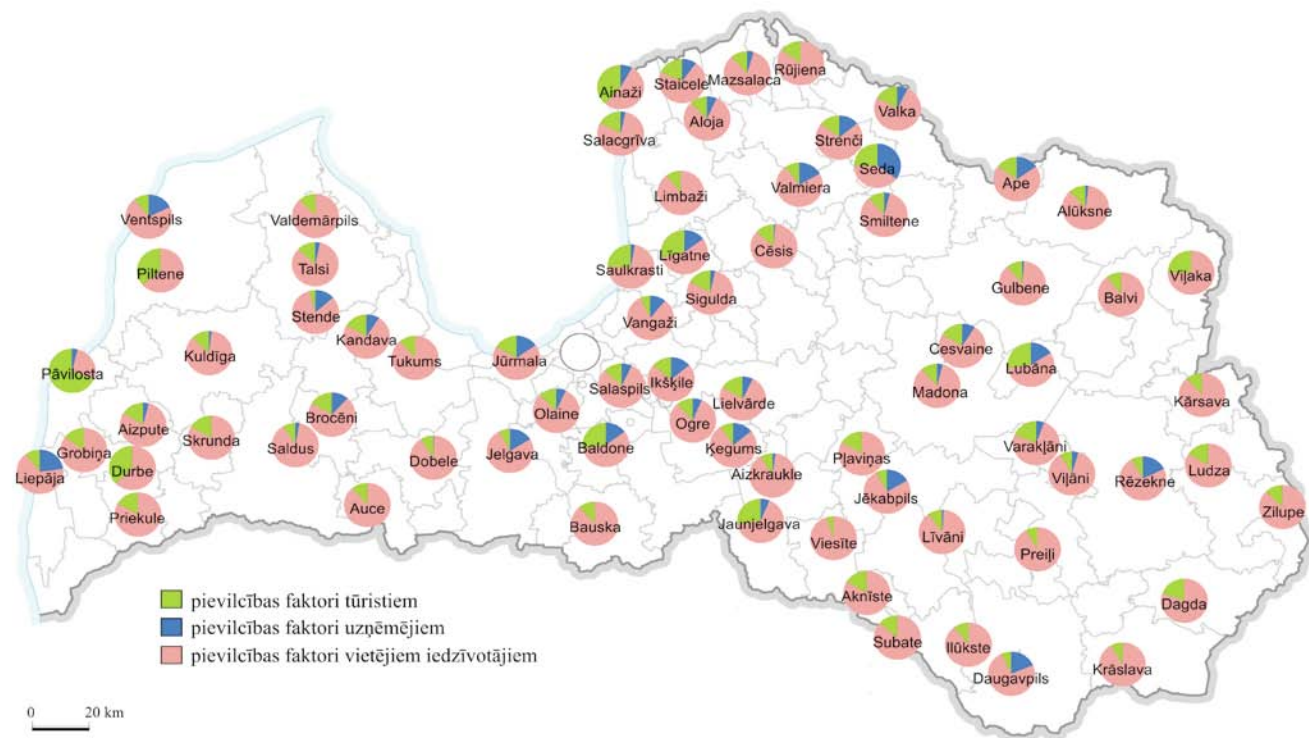
DZĪVES VIDE UN DZĪVES KVALITĀTE

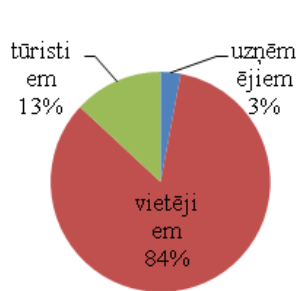
Avots: autores aprēķini pēc (Ambulatorās un stacionārās...) un <http://maps.google.com> attālumu mērītāja datiem

Apkopotais diennakts daudzprofilu slimnīcu pārklājuma indekss buferzonās Latvijā 2006. gadā un 2011. gadā.

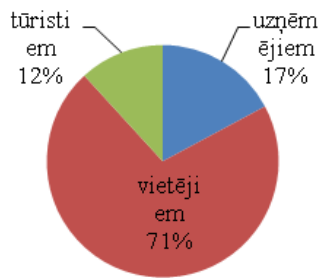

Avots: autores konstrukcija saskaņā ar SIA Lursoft, 2011 datiem (n=2626)

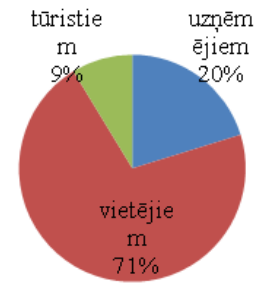
Pievilcības faktoru sadalījums pa teritorijas patērētāju mērķa grupām (tūristi, uzņēmēji, vietējie iedzīvotāji) Latvijā 2010. gadā.

**1. KLASTERIS
67 PILSĒTAS**

**2. KLASTERIS
6 PILSĒTAS**

**3. KLASTERIS
3 PILSĒTAS**

Paldies!